

Ἐάνθρωποι Λακεδαιμόνιοι τε γὰρ Ἀθηναίους καὶ ἄλλοι πολέμῳ πάντες, συμφέρον ἑαυτοῖς φήθησιν μὴ τὴν πόλιν ἀντὶ ἀνδραποδίστασθαι καὶ πάλιν Ἀθηναίους ἔξω ἀπὸ τῆς αἰουμένης πόλεως Σπαρτίῳ, συμφέρον σφίσι φήθησιν ἀπειποιῆσαι Λακεδαιμόνιους. περὶ μὲν οὖν τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς νομιμότητος, καὶ τῆς συμφέροντος οὕτω μετὰ ὑποπόθησιν. τὸ δὲ κεραιὸν, καὶ τὸ βέλτερον, καὶ τὸ ἡδύ, καὶ τὸ δυνάτον, καὶ τὸ ἀγαθόν, ἴμοιο ἔσθ' οὗτοι μέγιστοι, καὶ περὶ μὲν τούτων ἐντέθεν ὑποπόθησιν.

A Nam & Lacedæmonij, vbi Athenienses bello superassent, vsui sibi fore existimarent, ne eorum urbem in prædam vertent: & Athenienses rursus cum possent Spartam funditus euertere, conducere sibi arbitrati sunt, si Lacedæmonij superessent. Et iustum quidem, & legitimum, & vtile sic tibi tractandum est. Honestum vero, & facile, & iucundum, & possibile, & necessarium, quo modo & hæc superiora, te tractare conueniet, & de his quidem, & hisce dicere commodè poterimus.

Κεφάλαιον γ.

Π Ἄλλοι δὲ διοροστομέθ' αὐτὰ περὶ πόσων καὶ ποσίων, καὶ πίνων, ἔν τε τοῖς βουλευτηρίοις καὶ τοῖς ἐκκλησίαις συμβουλευόμεθα. αἱ γὰρ τούτων ἕκαστα σαφῶς ὁπσιώμεθα, ὅσων μὲν ἰδίους λόγους αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ ἕκαστω ἡμῶν συμβουλευόμεθα, ὅσων δὲ κοινὰς ἰδέας ἐν πολλοῦ ποσὶ δόσεις, ὅσων φέρειν ἐφ' ἕκαστης τῆς πράξεως βλάβος δυνάσθηται. τούτων οὖν ἕνεκα, διατρέτων ἡμῶν περὶ ὧν κοινῆ βουλεύονται πάντες. ἐν κεφαλῇ μὲν οὖν εἰπὴν εἰδὴν ἐπὶ ἀπὸ τῆς ἀριθμοῦ ποσότητος, περὶ ὧν δημορηγοῦμεθα. ἀγαθὴ γὰρ ὅτι καὶ βουλεύεται καὶ λέγει ἡμεῖς ἐν βουλῇ καὶ δήμῳ, ἢ περὶ ἰερῶν, ἢ περὶ νόμων, ἢ περὶ τῆς πολιτικῆς κραταυειῆς, ἢ περὶ τῆς πολεμικῆς ἀλλὰ πόλεις συμμάχων καὶ συμβολαίων, ἢ περὶ πολέμων, ἢ περὶ εἰρήνης, ἢ περὶ πόλεως χειρμάτων. αἱ μὲν οὖν ποσότητες αὐτῶν τυγχάνουσιν οὐσαι, περὶ ὧν βουλευόμεθα καὶ δημορηγοῦμεθα. ἕκαστω δὲ ποσότητι διαλέμεθα, καὶ σκοπῶμεν ἐν οἷς ἔσθ' οἱ ἐνδέχεται περὶ τούτων λόγους χρῆσθαι. περὶ μὲν οὖν ἰερῶν περὶ τῆς ἀγαθῆς λέγειν, ἢ γὰρ ἐσομένου ὡς τὰ κεραιώτα διαφυλακτέον, ἢ ὡς ὅτι τὸ μεγαλοπρεπές ἐστιν, ἢ ὡς ὅτι τὸ ταπεινότερον ἔσται μὲν οὖν λέγειν ὡς δὲ τὰ κεραιώτα διαφυλάττειν, ὑποπόθησιν ἀφορμῆς, ἐν μὲν τῷ δικαίῳ λέγοντες ὅτι τὰ πάτρια ἔστιν παρὰ πάντα παραβῆναι, ἀδικόν ὅτι, καὶ ὅτι τὰ μαντιῶν πάντα τοῖς ἀνθρώποις ποσότητι καὶ τὰ πάτρια ποιῆσαι δύσκολον, καὶ ὅτι ποσότητων οὐκ ἔστιν τὰς πόλεις, καὶ τοῖς θεοῖς ἰδρυσάμενοι τὰ ἰερά, μέγιστα δὲ διαμύχην τὰς περὶ τῶν θεῶν ὁπσιμείας. ἐν δὲ τῶν συμφέροντος ὅτι ποσότητων συντελείαι, ἢ τῆς ἰδιότητος, ἢ τῆς κοινῆς πόλεως, συμφέρον ἔσται καὶ τὰ πάτρια ἢ ἰερῶν θυσιῶν,

R Vrsus autem definiemus quantum, & quale, & quid tum in curia, tum in cōcione consultabimus. Nam si horum singula planè tenuerimus, res ipsæ pro vnaquaque nobis consultatione verba suppeditabunt. Communes autem species, quas diu antè nouerimus faciliè in vnamquamque causam inducere poterimus; quapropter ea sunt nobis diuidenda, de quibus vulgò consultat omnes. Vt summatim ergo dixerimus, eæ de quibus orationem habemus, propositiones septem sunt numero. Necessè enim est, nos & consultare, & orare tum in Senatu, tum apud populum, aut de sacrificiis, aut de legibus, aut de apparatu ciuili, aut de societatibus, ac fœderibus aduersus alias vrbes, aut de bellicis, aut de pace, aut de pecuniarum prouentibus. Hæ igitur propositiones sunt, de quibus omnis est nobis & consultatio, & oratio. Harum autem vnamquamque diuidamus, consideremusque quibus modis oratione in his vtendum fuerit. De sacrificiis autem abundè dicere necesse est. Aut edim dicimus præsentī in statu ea seruanda esse, aut vt magnificentius, aut in his humilius quodā modo agendum sit. Cum igitur dixerimus, in præsentī statu ea seruanda esse, causas inueniemus, ex iusto quidem dicentes, iniustum apud omnes esse, præter consuetudines patrias quicquam agere, quòdque omnia viticia hominibus iubent patrio more sacrificia esse faciendā, & quòd eorum, qui vrbes primo condiderunt, & templa diis immortalibus erexere, diuini cultus maximè sunt, diisque obseruandi. Ex vtili autem dicemus, quòd ad rei pecuniariæ impensam, aut priuatim, aut publicè conducet, vbi pro patrio more sacrificiis sit indultum,